

Toužíte po fretce?

Fretka je domácí zvíře patřící mezi kunovité šelmy (spolu s kunou, lasicí, tchořem, jezevcem). Jejím předkem je tchoř tmavý neboli evropský (Putorius putorius), ačkoliv ve většině učebnic je označována za potomka tchoře světlého (= stepního, Putorius eversmanni). Ten je jejím poněkud vzdálenějším příbuzným, jak dokazují výzkumy

nutím. Mnoho lidí má obavy z pachu fretek. Každé zvíře má určitý tělesný pach (pach srsti) a mohu z vlastní zkušenosti říct, že srst vlčáka páchne mnohem intenzivněji než fretčí. Jinou kapitolou však je ostře páchnoucí výměšek pachových žláz. Ten fretky vypouštějí při leknutí, při značkování území a v zápalu boje. Protože území bytu považují za své,

ze sedmdesátých let (hlavní rozdíl je v počtu chromozómů).

Během stovky let své domestikace pomáhaly fretky při lovu myši, krys a králíků (dodnes jsou využívány k fretkování), při protahování lan potrubím (v této činnosti se dnes pořádají fretčí závody). Často jsou chovány na kožešinových farmách pro svou ušlechtilou kožšinu nebo v domácnostech pro svou hravou povahu.

Ačkoliv je fretka milým a veselým společníkem, nepatří mezi nákladná zvířata. V obchodech se zvířaty jsou prodávány od 400 do 600 Kč, přes inzerát zhruba od 400 do 700 Kč. Také krmení není tak nákladné jako u většího zvířete - postačí 200 až 250 g denně, z toho maso tvoří o něco více než polovinu (doplněno obilninami, zeleninou, ovocem, mléčnými výrobky).

Fretku je možné přivést do rodiny, ve které jsou děti - snadno si na nezvykne. Není však vhodné pořizovat ji pro děti. Nejedná se o hračku, ale o nového člena domácnosti - dítě by nebylo schopné se o ni postarat a už vůbec by jí nemohlo vychovávat. Výchova a odpovědnost tedy patří dospělým a děti mohou pomáhat. Pokud si hraji s fretkou, je dobré být nablízku, protože dětské ruce mohou být nešikovné a fretka by se mohla ohradit kous-

většina fretek nemá potřebu ho dále značit. V praxi jsem se setkala pouze s vypouštěním pachu při leknutí (tomu je samozřejmě možné předjet) a při rozdovádění „bojem“ při hře. Kdo se i přes možnost předcházení těmto situacím obává pachu, má možnost nechat fretce vyoperovat pachové žlázy. Je zcela zcestné v této situaci nechat fretku kastrovat, i laikovi musí být jasné, že se jedná o vyjmutí zcela jiných žláz a že kastrací nezabavíme zvíře schopnosti leknout se či rozzlobit. Pachové žlázy je možné operovat v 6 až 8 měsíčním věku, u samců je tato operace o něco jednodušší vzhledem k velikosti. Chceme-li si fretku poříditi, připravíme si pro ni bydli a vše, co bude potřebovat. Je na nás, zda se rozhodneme pro klec nebo prostorný kotec, důležité je, aby tento příbytek obsahoval pelíšek, záchodek (miska s pískem) a misku s Čerstvou vodou. Vhodný je vchod z boku, aby se volně pobíhající fretka mohla bez obtíží dostat na záchod. Kromě tohoto vybavení si připravíme měkký kartáč na srst (osvědčil se kartáč na vlasy pro miminka), kleštičky na dráčky (správně je ostříhat nás naučí veterinář), pro koupání kvalitní šampón s vitamíny (např. psi), vlastní ručník či osušku atd.

Vybereme si mládě mezi pěti týdny a dvěma měsíci. Věk na první pohled odhadneme podle hmotnosti: v pěti týdnech asi 250 g, v šesti týdnech 300 g. Pro ochočení je nevhodné mládě starší než 3 měsíce, tj. těžší než 650 g u samice a 850 g u samců. Konečné hmotnosti fretka dosáhne ve 182 dnech, a to samice asi 1 kg a samec 1, 75 kg. Fretky pohlavně dospívají asi v pul roce, kdy jsou také největší zkouškou chovatelské trpělivosti - jsou v pubertě. Jakási „adolescence“, tedy psychologické dospívání, přichází kolem 10 až 12 měsíců. Po roce věku se zvíře výrazně zklidní a po zbytek svého života (8 až 10 let) je přítulným společníkem.

Stejně jako s ostatními mláďaty je i s fretky hodné starosti. Je potřeba (nejlépe do třetího měsíce) naučit je čistotě i dobrým mravům. Přivýkání na záchodek probíhá obdobně jako např. u kočky. Mláděti dáme přičichnout k louchice a posadíme ho na misku. Káráme ho přitom přísným hlasem. Každý úspěch chválíme a hlavně

odměňujeme oblíbeným pamlskem. Takovému úspěchu můžeme i pomoci. Když zpozorujeme, že se mládě chystá vykonat potřebu (zacouvá do rohu, rozkročí zadní packy a zvedne ocasek, nasadí „soustředěný“ výraz - kdo má malé děti, ví, o čem je řeč), rychle ho přeneseme na misku. Možná ne hned poprvé, ale jednou se to povede.

Mládě také postupně navykáme na vodítko. Běžný obojek není vhodný, raději si pořídíme postroj ve tvaru H: skládá se ze dvou obojků (kolem krku a kolem hrudi) na hrudi spojených asi 4 cm dlouhým páskem. Nejprve postroj nasazujeme doma, Nejprve mládě přivykne, můžeme si troufnout na malou procházku.

Z veterinární péče je nutné připomenout hlavně očkování. Nutná je vakcinace proti psince, pro očkování proti vzteklině se doporučuje pouze usmrcená kultura. Z běžných chorob jsou fretky citlivé na lidskou chřipku, špatně snáší pruhan.

Petra Nerandžičová

